

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:

Vår referanse:
201704494-6 008

Sted, Dato
Oslo, 08.12.2017

**POLITIDIREKTORATETS HØRINGSSVAR- ENDRINGER I
UTLENDINGSFORSKRIFTEN OM UNNTAK FRA KRAVET OM
OPPHOLDSTILLATELSE FOR ARBEIDSFORHOLD**

Vi viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 17. oktober 2017.

Departementet foreslår et nytt fjerde ledd i utlendingsforskriften § 1-1, slik at det innføres et unntak fra vilkåret om oppholdstillatelse for utlendinger som er ansatt i en organisasjon som driver internasjonalt humanitært arbeid. Endringen vil derfor medføre at ansatte organisasjoner som driver internasjonalt humanitært arbeid vil kunne delta på møter, seminarer og kurs uten å søke om oppholdstillatelse med rett til å arbeide.

Politidirektoratet (POD) har forelagt høringen for Politiets utlendingsenhet (PU) og for samtlige politidistrikter. Vi har mottatt innspill fra Oslo politidistrikt og fra PU. Deres innspill er delvis innarbeidet i høringssvaret og vedlegges i sin helhet.

Generelle merknader

Formålet med endringen er at ansatte i organisasjoner som driver internasjonalt humanitært arbeid vil kunne delta på møter, seminarer og kurs uten å søke om oppholdstillatelse med rett til å arbeide. Dette vil bl.a. kunne tilrettelegge for en effektiv kunnskapsutveksling innad i organisasjonen og en mer effektiv drift.

POD støtter forslaget. Som PU skriver i sin tilbakemelding, har det vært usikkerhet knyttet til forståelsen av utlendingsforskriftens § 1-1, illustrert med to saker vedrørende ansatte i Flyktninghjelpen.

Når det lempes på vilkårene for å få unntak fra det generelle kravet om oppholdstillatelse, vil faren for misbruk alltid være til stede. I høringsnotatet fremgår det at departementet antar at faren for misbruk vil være liten, ettersom bestemmelsen klart definerer den aktuelle persongruppen, slik at en vesentlig økning av ubegrunnede søknader antas å være mindre sannsynlig når det lempes på kravet til oppholdstillatelse.

Politidirektoratet

Vi er enig i departementets vurdering, og mener at alle de oppstilte vilkårene og presiseringene er viktige av hensyn til misbruksfaren.

Endringsforslaget er ment å gjelde kortvarig oppdrag i forbindelse med konkrete møter etc., og departementet legger til grunn at det ikke vil være nødvendig å utføre slike aktiviteter mer enn 14 dager i året. Departementet påpeker at avgrensningen er viktig bl.a. for å hindre misbruk av bestemmelsen samt uthuling av hovedregelen om oppholdstillatelse og hensynene bak oppholdstillatelsesinstituttet. POD er enig i denne vurderingen, men mener det er hensiktsmessig at det gjenspeiles i selve forskriftsteksten at oppdraget samlet ikke skal overstige 14 dager i løpet av et kalenderår.

Slik vi oppfatter høringsnotatet, skal den foreslåtte unntaksbestemmelsen i hovedsak gjelde dersom den aktuelle organisasjonen har hovedkontor i Norge. Dette vilkåret kommer ikke fram av forslaget til ny forskriftstekst i § 1-1 fjerde ledd. Av hensyn til forutberegnelighet, effektivitet og likebehandling, så mener vi det er hensiktsmessig at også dette vilkåret fremkommer klart av selve forskriftsbestemmelsen. Vi mener at dette vil kunne bidra til å redusere misbruksfaren ytterligere.

For at formålet med unntaksbestemmelsen skal bli ytterligere klart, mener vi også at det kan være hensiktsmessig at forskriftsteksten presiserer at møtevirksomheten m.v. skal fremme internasjonalt humanitært arbeid.

I forslaget til forskriftsteksten står det at "Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om hva som regnes som et internasjonalt selskap og om adgangen til å ta opphold for bedriftsintern opplæring mer enn én gang". Vi mener det i forskriften kan tilføyes at Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om hva som regnes som internasjonalt humanitært arbeid og krav til dokumentasjon.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet legger til grunn at forslaget ikke vil medføre vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser. POD er i all hovedsak enig i dette. I sitt høringssvar påpeker PU at det vil være viktig at de aktuelle utlendingene som omfattes av unntaksbestemmelsen medbringer relevant dokumentasjon som viser at vilkårene er oppfylt. Ved en eventuell kontrollsituasjon, enten i forbindelse med grensekontroll eller utlendingskontroll, så vil dokumentasjon på kursdeltakelse, hvilken periode kurset skal holdes, samt utlendingens rolle eller behov for deltakelse være av stor betydning. At utlendingen raskt kan vise relevant dokumentasjon vil lette og effektivisere politiets kontrolloppgaver. POD slutter seg til dette.

Før forskriftsforslaget implementeres, bør Utlendingsdirektoratets rundskriv oppdateres for å gi detaljerte retningslinjer.

Med hilsen

John Ståle Stamnes
seksjonssjef

Kari Stokkeland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler
Kari Stokkeland
seniorrådgiver
Telefon 990 32 480

Vedlegg: 2

Politidirektoratet,
v/Kari Stokkeland
Pb 8051 Dep.
0031 Oslo

Deres referanse
17/4904/-ETA

Vår referanse

Dato
04.12.2017

Unntatt offentlighet

Innspill – Forslag til endringer i utlendingsforskriften om unntak fra kravet om oppholdstillatelse for arbeidsforhold

Det vises til ovennevnte høring fra Justis- og beredskapsdepartementet og til Politidirektoratets (POD) e-post av 19.10.2017 hvor blant annet Politiets utlendingsenhet (PU) bes om å komme med innspill til forslaget. Frist for høringssvar var satt til 1. desember 2017, men utsatt frist ble gitt til 4. desember 2017.

Som det fremgår av høringsbrevet og notatet foreslår departementet et nytt fjerde ledd i utlendingsforskriften § 1-1, slik at det innføres et unntak fra vilkåret om oppholdstillatelse for utlendinger som er ansatt i en organisasjon som driver internasjonalt humanitært arbeid. Endringsforslaget vil få betydning for søkere som er tredjelandsborgere. Departementet antar at forslaget ikke vil få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for politiet. Faren for misbruk av den foreslåtte bestemmelsen antas å være liten, ettersom bestemmelsen klart definerer den aktuelle persongruppen.

Politiets utlendingsenhet støtter forslaget i all hovedsak slik det fremmes, men har noen innspill til forslaget. Det imøteses herfra at det fremmes et forslag som bidrar til å avklare forståelsen av forskriftens § 1-1 ettersom det fra vår side har vært ønskelig at retningslinjene om hvem som omfattes av unntakene blir klarere definert. Vi viser til vårt brev av 20.10.2016 som gjaldt en orientering av to saker hvor to ansatte i Flyktninghjelpen var involvert, og som illustrerte behovet for klarere retningslinjer. Brevet følger vedlagt.

Forslag til endringer i utlendingsforskriften er som følger:

Utlendinger som er ansatt i en organisasjon som driver internasjonalt humanitært arbeid, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse når de skal holde eller delta i møter, seminarer eller kurs som fremmer slikt arbeid, når oppdraget samlet ikke overstiger 14 dager i løpet av et kalenderår.

Faren for misbruk

Faren for misbruk vil alltid være til stede når det lempes på kravet til oppholdstillatelse. Ordlyden i unntaksbestemmelsen blir derfor desto viktigere både for å avdekke misbruk og for å begrense antallet visumsøknader. PU er av den oppfatning at presiseringen om at det må være "en organisasjon som driver *internasjonalt (og) humanitært arbeid*" er av stor viktighet.

Politiets utlendingsenhet

Besøk: Økernveien 11-13
Post: Postboks 8102 Dep, 0032 OSLO
Tlf: 22 34 24 00 Faks: 22 34 24 80
E-post: politiets.utlendingsenhet@politiet.no

Org. nr.: 986 210 504 mva
Bankgiro: 7694.05.10836

Ved å konkretisere det til internasjonale organisasjoner vil det være to vilkår som setter en skranke for at organisasjoner kan anse seg omfattet av unntaksbestemmelsen. Videre stiller vilkåret at det må være en humanitær organisasjon ytterligere en skranke, men hva som er humanitært kan tolkes vidt. Det er derfor av stor betydning at det skal være en internasjonal organisasjon som driver humanitært arbeid, fordi disse vilkårene siler bort aktører som ikke er ment å omfattes av unntaksbestemmelsen.

Vi viser til høringsnotatets side 5, under punktet "krav til søknad", og støtter de presiseringer som fremgår der hva gjelder dokumentasjonskrav, herunder tidsrom for møter/seminaret og behovet for tilstedeværelse, samt at organisasjonen er registrert i et offentlig register og om de mottar tilskudd til bistandsarbeid fra landets myndigheter. Ved å presisere hva som kreves av dokumentasjon mm, vil faren for misbruk av den foreslåtte bestemmelsen minskes, ettersom det bidrar til definere hvem som er den aktuelle persongruppen.

PU er likevel av den oppfatning at selv om mulighetene for misbruk av unntaksbestemmelsen er begrenset, hva gjelder omfang, idet man kun kan være omfattet av unntaket en gang per kalenderår og i maksimalt 14 dager. Vi er derfor av den oppfatning at ordlyden kunne vært klarerer, og viser til presiseringen i selve ordlyden i utlendingsforskriften §1-1 tredje ledd: *"Utlendinger som er ansatt i et internasjonalt selskap, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse når de skal gjennomgå bedriftsintern opplæring i en periode av inntil tre måneders varighet. Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om hva som regnes som et internasjonalt selskap og om adgangen til å ta opphold for bedriftsintern opplæring mer enn én gang"*.

PU er av den klare oppfatning at andre setning i denne bestemmelsen, § 1-1 tredje ledd, er av oppklarende/informativ karakter og synliggjør direkte i lovteksten at UDI kan gi retningslinjer i saker hvor det er et tolknings spørsmål. Ordlyden i forslaget til ny § 1-1 fjerde ledd bør ha samme oppbygging og innhold for å unngå misbruk, ulik praksis og unødvendige søknader.

PU's forslag til tillegg til allerede eksisterende lovtekst:

(4) Utlendinger som er ansatt i en organisasjon som driver internasjonalt humanitært arbeid, er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse når de skal holde eller delta i møter, seminarer eller kurs som fremmer slikt arbeid, når oppdraget samlet ikke overstiger 14 dager i løpet av et kalenderår. Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om hva som regnes som internasjonalt humanitært arbeid, krav til dokumentasjon på tidsrom for møtet eller seminaret, samt at dokumentasjon av behovet for utlendingens tilstedeværelse må medbringes.

Bakgrunnen for at dokumentasjon på kurset og behovet for tilstedeværelse bør medbringes er blant annet for å lette kontrollen av hvor vidt vilkårene er oppfylt, også etter at søknaden er innvilget eller ved visumfrihet. Det vises til sakene fra høsten 2016 som ligger vedlagt. Målet med lovendringen bør være at ved en eventuell kontrollsituasjon, enten i forbindelse med grensekontroll eller utlendingskontroll, vil dokumentasjon på deltakelse på kurs, for hvilken periode kurset skal holdes, samt utlendingens rolle eller behov for deltakelse være av stor betydning. Det vil lette politiets kontrollfunksjon at utlendingen raskt kan dokumentere sitt formål.

PU legger til grunn at UDIs rundskriv RS 2011-032 vil oppdateres for å gi detaljerte retningslinjer og oppdaterte eksempler for å skape forutsigbarhet for søkere og forvaltningen for på den måten å unngå misforståelser.

Med hilsen

Kristel Lee Høgslett
fung. avdelingsleder

Christine U. Kvamme
politiadvokat